

Львівський інститут
Приватного акціонерного товариства
«Вищий навчальний заклад
«Міжрегіональна Академія управління персоналом»
(назва навчального підрозділу)

Кафедра психології та соціально-гуманітарних наук

Затверджую:
Заступник директора з
навчально-методичної та
виховної роботи

к.е.н., доц. Парфенюк Є. І.
(ПІБ)
30.08.2024 р.

Схвалено на засіданні кафедри психології
та соціально-гуманітарних наук
(назва кафедри)

Протокол № 01/24/25 від 29.08.2024 р.

Завідувач кафедри

(ПІБ)
к.психол.н. Компанович М. С.
(ПІБ)

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Логіка

спеціальності:

081 «Право»

(шифр і назва спеціальності)

освітнього ступеня:

перший (бакалаврський)

(назва освітнього ступеня)

освітньої програми:

Право

(назва освітньої програми)

спеціалізації:

-

(назва спеціалізації)

Розробник (-и) силябусу навчальної дисципліни:

Сарабун Оксана Богданівна, кандидат філософських наук,
доцент кафедри психології та соціально-гуманітарних наук

Викладач:

Сарабун Оксана Богданівна, кандидат філософських наук,
доцент кафедри психології та соціально-гуманітарних наук

Силябус розглянуто і затверджено на засіданні
кафедри психології та соціально-гуманітарних наук
Протокол від 29.08.2024 р. № 01/24/25

Завідувач кафедри _____ М. С. Компанович

(підпис)

Силябус погоджено з гарантом (керівником) освітньої програми

«Право»

(назва освітньої програми)

30.08.2024 р.

Керівник (гарант) освітньої програми _____ В. Г. Яворська

(підпис)

Силябус перевірено

30.08.2024 р.

Заступник директора з

навчально-методичної та виховної роботи _____ Є. І. Парфенюк

(підпис)

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Логіка
Шифр та назва спеціальності	081 Право
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	Обов'язкова циклу загальної підготовки
Кількість кредитів і годин	3 кредити / 90 год Лекції : 26 Семінарські заняття: 26 Самостійна робота студентів: 38
Терміни вивчення дисципліни	II семестр
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	екзамен
Сторінка дисципліни на сайті	https://li-maup.edu.lviv.ua/kafedry/kafedra-prava/metodychne-zabezpechennya-navchalnykh-dystsyplin-opp-prava-bakalavrskyy-pershyy-riven/obovyzkovi-navchalni-dystsypliny/lohika/

Загальна інформація про викладача. Контактна інформація.

	Сарабун Оксана Богданівна
	кандидат філософських наук
	Доцент кафедри психології та соціально-гуманітарних наук
Дисципліни, які викладає НПП	Логіка, Філософія
Напрями наукових досліджень	Українська національна ідентичність як дзеркало західної моделі тожсамості, українська культура як речниця антиколоніального дискурсу в процесі деконструкції імперських міфів, справедлива нерівність чи несправедлива рівність, контроверза універсалізму та партикуляризму в розумінні природи справедливості.
Посилання на реєстри ідентифікаторів для науковців	ORCID: 0000-0002-6702-0917 Google scholar: https://scholar.google.com.ua/citations?user=njfHtz4AAAAJ&hl=en
Контактна інформація викладача:	
Е-mail:	oksana.sarabun@gmail.com
Контактний тел.	+38093-2029-230
Портфоліо викладача на сайті кафедри/Інституту/Академії	https://li-maup.edu.lviv.ua/kafedry/kafedra-psykholohiyi/osobovyy-sklad/kfilosn-dotsent-kafedry-psykholohiyi-ta-sotsialno-humanitarnykh-nauk-sarabun-oksana-bohdanivna/

Анотація курсу. Подій, що відбуваються в Україні протягом останніх років вимагають підготовки компетентних, ерудованих, висококультурних фахівців-

гуманітаріїв, зокрема і юридичного профілю. Основна увага у запропонованому курсі приділена розвитку та удосконаленню у здобувачів освіти логічної культури, вмінню логічно правильно міркувати, критично мислити.

Предметом вивчення дисципліни є закони та форми людського мислення.

Мета курсу: вивчення логіки, яка входить у систему наук, що становлять інтелектуальне ядро духовної культури людства. У наш час роль і значення логіки суттєво зростають, що зумовлюється потребами НТР, насамперед у широкій комп'ютеризації виробництва, керування і обслуговування.

Завдання навчальної дисципліни: навчальної дисципліни «Логіка» – допомогти студентам оволодіти:

- певною сукупністю знань про засоби інтелектуальної діяльності, її форми і закони;
- вміннями застосовувати ці знання на практиці, тобто правильно оперувати поняттями і судженнями, використовувати у міркуваннях логічно обґрунтовані схеми умовиводів, правильно доводити і спростовувати ті чи інші положення;
- навичками аналізу міркувань як власних так і чужих, передусім запобігання виникненню інтелектуальних помилок, а якщо вони вже зроблені, то для того, щоб знайти їх і виправити.

Пререквізити навчальної дисципліни. «Філософія», «Юридична деонтологія».

Постреквізити навчальної дисципліни. «Академічні студії», «Конституційне право України», «Кримінальне право».

Програмні компетентності.

Компетентність	Ступінь сформованості компетентності
Загальні:	
ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми
ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	Повністю. Співвідноситься з метою курсу
ЗК8. Здатність бути критичним і самокритичним.	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми

Результати навчання:

РН1. Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.

РН6. Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему.

Зміст навчальної дисципліни.

№	Теми	лекції (Л)	семінар. зан. (СЗ)
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I «Предмет і значення логіки»			
1	Предмет і значення логіки як науки	4	4
2	Значення логіки	6	6
3	Історія логіки	4	4
4	Поняття як форма мислення	4	4

5	Судження як форма мислення	2	2
6	Умовивід як форма мислення	2	2
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II «Логіка доведення і спростування»			
7	Основні закони логіки	2	2
8	Доведення і спростування	2	2
	Всього: 90	26	26
Форма контролю: екзамен			

Форми і методи навчання

Основними видами навчальних аудиторних занять є *лекції, семінарські заняття, консультації*.

При викладанні *лекційного матеріалу* передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як лекції-бесіди, лекції-візуалізації, лекція-консультація.

Лекція-бесіда забезпечує безпосередній контакт викладача з аудиторією і дозволяє привернути увагу студентів до найбільш важливих проблематичних питань з відповідної теми, визначити у процесі діалогу особливості сприйняття навчального матеріалу. Ви маєте можливість обмірковувати поставлені запитання, робити самооцінку рівня своєї підготовки, навчитися самостійно формувати та обґрунтовувати власну позицію, висновки і узагальнення.

Лекція-візуалізація включає візуальну форму подачі лекційного матеріалу за допомогою технічних засобів навчання. Читання такої лекції зводиться до розгорнутого або короткого коментування викладачем візуальних матеріалів, що переглядаються.

Лекція-консультація є поєднанням викладу нової навчальної інформації лектором з постановкою запитань. Лектор консультує студентів у ході лекційного викладу, що сприяє кращому засвоєнню ними навчального матеріалу. Вона може проводитись за різними сценаріями: запитання – відповіді; запитання – відповіді – дискусії.

При проведенні *семінарських занять* передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як-то: робота у малих групах, рольові ігри, дискусія, публічні виступи, виступи з опануванням, групові проекти та кейс-завдання.

Студенти опрацьовують інформацію з наукових, навчальних та лекційних джерел, в тому числі за допомогою всесвітньої мережі Інтернет і бібліотек, під час занять виконують усні та письмові завдання, виступають із доповідями та презентаціями, що можуть бути підготовленими як у групі, так і індивідуально, моделюють поведінку у конкретних ситуаціях.

Технічне обладнання та/або програмне забезпечення. В освітньому процесі використовуються навчальні аудиторії, бібліотека, мультимедійний проектор та комп'ютер для проведення лекційних та семінарських занять з елементами презентації. Вивчення окремих тем і виконання практичних завдань потребує доступу до інформації зі всесвітньої мережі Інтернет, який забезпечується безкоштовною мережею Wi-Fi.

Форми та методи контролю.

Екзамен проводиться в усній формі в кінці 2-го семестру: до завдання входять 2 теоретичних питання, 5 тестових завдань.

Екзамен оцінюється у 100 балів, на який виноситься весь обсяг навчальної дисципліни та розподіляються між кількістю питань.

ЗАГАЛЬНА ПІДСУМКОВА ОЦІНКА по дисципліні = це середнє арифметичне між результатами поточних досягнень (РПД) за 2 семестр та результатами підсумкового контролю (екзамену) (РПК).

Обраховується по формулі:

$(\text{РПД 2 семестр} + \text{РПК}) : 2 = \text{загальна оцінка}$.

Система оцінювання та вимоги.

Оцінювання знань здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП» (<https://drive.google.com/file/d/1ENRncPY-dU2qLke7awVKn1OdfG88Hg8D/view>).

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	11	11	2	2
Відвідування семінарських занять	1	11	11	2	2
Робота на семінарському занятті	10	11	110	2	20
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Разом	-		162		54
Максимальна кількість балів:			216		
216:100=2,16. Студент набрав X балів; Розрахунок: X:2,16 = загальна кількість балів.					

*Робота на семінарському занятті оцінюється у 10 балів.

Види робіт передбачених на семінарському занятті:

- експрес-опитування;
- опитування за темою заняття;
- тест;
- виконання практичного завдання;
- розв'язання задач;
- презентації студентів.

** Самостійна робота студента передбачає підготовка до аудиторних занять шляхом опанування матеріалів лекції, вивчення базової і додаткової літератури, періодичних видань, Інтернет-джерел та судової практики, підготовка юридичних документів. Оцінюється в 5 балів.

***Модульний контроль здійснюється у вигляді комплексної контрольної роботи, яка включає 10 тестових завдань, 2 теоретичних питання. Оцінюється 25 балів.

Критерії оцінювання: виконання тестових завдань – максимум **5 балів** (0,5 балів за 1 правильну відповідь); теоретичні питання – 10 балів кожне.

Перелік питань, що виносяться на контроль (екзамен):

- 1.Що таке умовивід? На які види поділяються умовиводи?
- 2.Що таке абстрактне мислення?
- 3.Охарактеризуйте основні прийоми утворення понять?
- 4.На які види поділяються поняття?
- 5.Які види питань і відповідей ви знаєте?
- 6.В яких випадках умовиводи за аналогією неможливі?
- 7.Які є фігури силогізму, охарактеризуйте їх? Які правила мають 1-а, 2-а, 3-а фігури? Яке їх пізнавальне значення?
- 8.Які властивості причинного зв'язку?
- 9.Що це за символи: А, І, Е, О; і яким судженням вони відповідають?
- 10.Які існують види аналогії по об'єкту, по степені обґрунтованості?

11. Покажіть на таблицях істинності відношення між судженнями А, І, О, Е по схемі “логічний квадрат”?
12. Які умовиводи називаються безпосередніми?
13. Статистичне узагальнення і його відмінність від індукції через просте перерахування (популярна індукція)?
14. Що таке переконання і які фактори беруть участь у формуванні переконань?
15. Хто вважається засновником логіки?
16. Що таке поняття?
17. Як виглядають в природній мові проблематичні судження?
18. Які види суджень фактичної модальності вам відомі?
19. Що таке судження, його структура і мовна форма вираження?
20. Приведіть визначення предмету науки логіка?
21. Які етапи перевірки гіпотези?
22. В якій формі будується демонстрація і які можливі помилки в демонстрації?
23. Що таке чуттєве пізнання і в яких формах воно протікає (типи)?
24. Як виразити деонтичну зобов'язаність через заборону?
25. Логіка спростування гіпотези?
26. Який умовивід є розділово-категоричним?
Назвіть його модуси, виразіть його в символічному записі?
27. Що таке ентимема?
28. Як визначити індукцію?
29. На які види поділяються виводи із складних суджень?
30. Як будуються умовиводи за логічним квадратом?
Яка залежність істинності чи хибності одного судження від істинності чи хибності іншого, якщо ці судження знаходяться у відношеннях: протиріччя, протилежності, часткової сумісності, підпорядкування?
31. Охарактеризуйте операції перетворення, обернення, протиставлення предикату?
32. Прямий і непрямий спосіб доказу гіпотези?
33. Зобразіть і охарактеризуйте відношення між судженнями А, І, Е, О на схемі “логічний квадрат”?
34. Що таке поділ понять? Вкажіть види поділу?
35. Що таке форма мислення і які три основні форми абстрактного мислення?
36. Дайте визначення і приведіть приклади умовиводів за аналогією?
37. Що таке штучна мова і які ви знаєте. Продемонструйте на колових схемах відношення між порівнюваними поняттями:
 - а) сумісними;
 - б) несумісними.
38. Що таке умовно-категоричний умовивід. Назвіть його модуси, виразіть їх символічний запис?
39. Що таке простий категоричний силогізм, його склад?
40. Виділяючи в виключаючи судження (схематично). Що таке розподілення термінів в судженнях?
41. Як виразити необхідність через можливість?
42. В чому на вашу думку значення логіки в роботі юриста?
43. Що таке зміст і об'єм поняття? В якому відношенні один до одного вони знаходяться?
44. Умови підвищення степені ймовірності умовиводів в популярній індукції (індукція простого перерахування)?
45. Метод відмінності і його специфіка?
46. Що таке модальність судження?

47. Який умовивід є умовно-розділовим (лемматичним)? Які модуси має діллама? Символічно зобразіть заборону?
48. В чому сутність операцій узагальнення і обмеження понять?
49. Чи можливий доказ гіпотези шляхом підтвердження виведених з неї наслідків?
50. В чому суть атрибутивного судження і судження з відношенням?
51. Назвіть загальні правила категоричного силогізму і логічні помилки, зв'язані з їх порушенням?
52. Які умовиводи є виводними?
53. Як будується чисто умовний умовивід?
54. Що таке клас (множина), підклас (підмножина), елемент класу?
55. Які умови забезпечують логічну можливість умовиводів за аналогією?
56. В чому відмінність формальної логіки від логіки діалектичної?
57. Значення умовних і розділових умовиводів в роботі юриста?
58. Що являє собою умовиводи з суджень з відношеннями? Охарактеризуйте основні властивості відношень?
59. Вкажіть умови правильності виводів за ствердно заперечним і заперечно-ствердним модусами розділово-категоричного умовиводу?
60. Як символічно виразити судження необхідності і випадковості?
61. Які види модальності ви знаєте, охарактеризуйте їх?
62. Що таке ознака предмета? Які ознаки є суттєві, а які ні?
63. Яке застосування знаходять умовиводи за аналогією в судово-слідчій практиці?
64. В чому специфіка деструктивної і конструктивної критики?
65. Структура аргументації і її склад?
66. Який логічний механізм побудови гіпотези (судової версії)?
67. Яке співвідношення поняття і слова?
68. Що таке метод виключення і як він діє при доказі гіпотези?
69. В чому відмінність прямого доведення від непрямого?
70. Правила і помилки по відношенню до тезису доказу?
71. Як будується підтвердження гіпотези?
72. Які є правила логіки висловлювань?
73. В чому специфіка міркування за методом подібності?
74. Яка схема і принципи міркування за методом супутніх змін?
75. Як застосовується метод всебічного вибору при побудові гіпотези?
76. Види аргументів, правила оперування і помилки по відношенню до аргументів?
77. Що таке софізми? Основні види софізмів. Паралогізм?
78. Яке співвідношення переконання і доказу?
79. Як виразити в символічному записі дозвіл через зобов'язаність і заборону?
80. В чому специфіка "чи-питань" і "що-питань"?
81. Які види складних суджень ви знаєте? Охарактеризуйте їх?
82. Чим відрізняється неповна індукція від повної?

Шкала оцінювання успішності студента за результатами підсумкового контролю

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D	задовільно	
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу. Курс «Логіка» (для бакалаврів) передбачає:

- обов'язкове відвідування навчальних занять;
 - активність студента під час семінарських занять;
 - своєчасне виконання завдань самостійної роботи;
 - відпрацювання занять, що були пропущені або не підготовлені на консультаціях.
- Не допустимо: - пропуск занять без поважних причин;

- запізнення на заняття;
- користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (за винятком дозволу викладача при зверненні до текстів НПА);
- списування та плагіат.

Оцінювання здобувача освіти орієнтовано на отримання балів за активність на семінарських заняттях, а також виконання завдань, які здатні розвинути практичні уміння та навички за які можуть бути, за рішенням викладача, нараховані додаткові (бонусні) бали (участь у круглих столах, наукових конференціях, які проводяться у Львівському інституті ПрАТ «ВНЗ «МАУП», олімпіадах та наукових конкурсах серед студентів). Відпрацювання семінарського заняття за рішенням викладача може здійснюватися у формі опитування, тестування, виконання практичного завдання, розв'язання задачі з відповідної теми.

В кінці вивчення змістовного модуля проводиться модульна контрольна робота. Результат модульної контрольної роботи для студента, який не з'явився на контрольні заходи, є нульовим. У такому разі, студент має можливість повторно виконати модульну контрольну роботу.

Методичне забезпечення навчальної дисципліни.

1. Логіка : методичні вказівки з проведення семінарських занять, для студентів денної та заочної форми навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 081 «Право» / укл. О. Б. Сарабун. Львів : ПрАТ «ВНЗ «МАУП», 2024. 12 с.

2. Логіка : методичні вказівки з самостійної роботи для студентів денної та заочної форми навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 081 «Право» / укл. О. Б. Сарабун. Львів : ПрАТ «ВНЗ «МАУП», 2024. 12 с.

Рекомендовані джерела інформації.

Основна (базова):

1. Данильян О. Г., Юркевич О. М., Кальницький Е. А. Логіка : навч.-метод. посіб. Харків : Право, 2021. 114 с.
2. Логіка для юристів : підручник / В. С. Бліхар, В. В. Левкулич, М. М. Олексюк, Б. Шандра, В. Ю. Свищо, О. І. Матвієнко. Вид. 2-ге, перероб. та доп. Ужгород : Вид-во УжНУ «Говерла», 2022. 316 с.
3. Заглада В. М. «Логіка» : метод. рек. допрактичних занять для здобувачів спеціальності 081 Право. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2022. 40 с.
4. Конверський А. Є. Логіка для студентів юридичних факультетів. Київ : ЦУЛ, 2020. 424 с.
5. Логіка : підручник / О. М. Юркевич, С. В. Качурова, О. П. Невельська-Гордєєва та ін. ; за заг. ред. О. Г. Данильяна. Харків : Право, 2022. 220 с.

Додаткова:

6. Герасимов А. Є. Закони логіки як чинник юридичного мислення та універсальних стандартів праворозуміння. *Міжнародна та національна безпека : теоретичні і прикладні аспекти* : матеріали V Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 12 берез. 2021 р.). Дніпро : ДДУВС, 2021. С. 106-108.
7. Кукарін Т., Скиба Е. Засоби логічної аргументації у боротьбі із гендерно зумовленим насильством. *Проблеми формування громадянського суспільства в Україні* : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 10 трав. 2024 р.). Дніпро : ДДУВС, 2024. С. 194-197.
8. Мілян Р. С. Порівняльний аналіз дефініцій «критичне мислення» та «логічне мислення». *Modern Information Technologies and Innovation Methodologies of Education in Professional Training Methodology Theory Experience Problems*, 2022. С. 121-125.
9. Волянчук Д., Скиба Е. Роль логічного мислення у розбудові правової свідомості суспільства. *Проблеми формування громадянського суспільства в Україні* : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 10 трав. 2024 р.). Дніпро : ДДУВС, 2024. С. 144-146.
10. Берендєєв А., Скиба Е. Вплив логічного мислення юриста на загальний розвиток правової культури суспільства. *Проблеми формування громадянського суспільства в Україні* : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 10 трав. 2024 р.). Дніпро : ДДУВС, 2024. С. 119-121.
11. Заболоцька С., Заболоцький Б. Професійне мислення майбутніх студентів-юристів у процесі навчальної діяльності. *Проблеми гуманітарних наук. Психологія*. 2023. С. 22-28.

Інформаційні ресурси:

1. Український логічний портал. URL: <http://logic.net.ua/>
2. Wireless Philosophy. URL: <https://wi-phi.com/>
3. Britannica. URL: <https://www.britannica.com/>
4. Stanford Encyclopedia of Philosophy. URL: <http://plato.stanford.edu>
5. The Internet Encyclopedia of Philosophy (IEP). URL: <http://www.iep.utm>

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ «Логіка»

Разом: 90 год., з них 26 год. – лекції, 26 год. – семінарські заняття, самостійна робота – 38 год.

Кількість балів за семестр	216 балів				
Модулі	Змістовий модуль I			Змістовий модуль II	
Назва модуля	Предмет і значення логіки (162)			Логіка доведення і спростування (54)	
Лекції	1-2,3-5 (5 бал)	6-7 (2 бали)	8-9, 10, 11 (4 балів)	12 (1 бал)	13 (1 бал)
Теми лекцій	Предмет і значення логіки як науки. Значення логіки	Історія логіки	Поняття як форма мислення. Судження як форма мислення. Умовивід як форма мислення	Основні закони логіки	Доведення і спростування
Семінарські і практичні заняття	1-2,3-5 (50+5 балів)	6-7 (20+2 балів)	8-9, 10,11 (40+4 бали)	12 (10+1 бал)	13 (10+1 бал)
Теми семінарських занять	Предмет і значення логіки як науки. Значення логіки	Історія логіки	Поняття як форма мислення. Судження як форма мислення. Умовивід як форма мислення	Основні закони логіки	Доведення і спростування
Самостійна робота	1 (5 балів)			2 (5 балів)	
Поточний контроль	модульна контрольна робота №1 (25 балів)			модульна контрольна робота №2 (25 балів)	
Підсумковий контроль	Розрахунковий коефіцієнт: 2,16				